

# 5. ÜNİTE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

## A.1-3. soruları aşağıda verilen metinden yararlanarak cevaplayınız.

Ekonomik faaliyetlerin genel özellikleri ve çalışan nüfus içindeki oransal dağılımları ile ülkelerin gelişmişlik düzeyi arasında bir ilişki vardır. Gelişmiş ülkelerde birincil ekonomik sektörlerde çalışanların oranı düşüktür. Buna karşın ikincil ekonomik sektör ile üçüncül ekonomik sektörde çalışanların oranı ise yüksektir. Avrupa kıtasında yer alan ülkelerin büyük bir kısmı bu duruma örnek gösterilebilir. Az gelişmiş ülkelerde ise birincil ekonomik sektörde çalışanların oranı yüksek ikincil ve üçüncül ekonomik sektörde çalışanların oranı ise düşüktür. Ancak gelişmiş ülkelerde sanayi ve hizmet sektörünün gelişmesi, tarım sektörünün geri kaldığı anlamına gelmez. Gelişmiş ülkelerde birincil ekonomik faaliyet olarak adlandırılan tarım, balıkçılık, madencilik, ormancılık gibi faaliyetlerde bilim ve teknoloji daha etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Bu durum gelişmiş ülkelerde birincil ekonomik faaliyetlerden elde edilen verimin geri kalmış ülkelere oranla daha fazla olmasına neden olmuştur. Türkiye’de 2023 yılı verilerine göre çalışan nüfusun %14,8’i tarım sektöründe, %27,5’i sanayi sektöründe ve %57,7’si hizmet sektöründe çalışmaktadır.

1. Gelişmiş ülkelerde ikincil ve üçüncül ekonomik sektörlerde çalışanların oranının yüksek olmasının nedenleri neler olabilir? Bu ülkelere örnekler veriniz.

.....

.....

.....

.....

2. Az gelişmiş ülkelerde birincil ekonomik sektörlerde çalışanların oranı fazla olmasına rağmen bu sektördeki verim neden azdır? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3. Çalışan nüfusun ekonomik sektörlere göre dağılımı göz önünde bulundurulduğunda Türkiye’nin verileri gelişmişlik seviyesi hakkında hangi bilgilere ulaşılmasını sağlayabilir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

**B. Aşağıda verilen cümleleri okuyup doğru olup olmadıklarını ilgili alana işaretleyiniz.**

|     |                                                                                                                                                                                                  | DOĞRU                    | YANLIŞ                   |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------|
| 1.  | Paleolitik Çağ'da avcılık ve toplayıcılık ile yaşamını sürdüren insanlar; Neolitik Çağ'da tarım yapmaya, hayvanları evcilleştirmeye başlamıştır.                                                 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 2.  | Birincil ekonomik sektörler en fazla gelir getiren ekonomik sektörleri oluşturur.                                                                                                                | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 3.  | Ham maddelerin belirli teknolojiler kullanılarak işlenmesi ile insanların kullanabileceği ürünlere dönüştürüldüğü faaliyetler ikincil ekonomik sektörlerdir.                                     | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 4.  | Gelişmiş ülkelerde üçüncül ekonomik sektörlerde çalışan insan sayısı azdır.                                                                                                                      | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 5.  | Bilgi ve bilgisayar tabanlı hizmetlere dördüncül ekonomik sektörler denir.                                                                                                                       | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.  | Karar verme ve yönetme faaliyetleri beşincil ekonomik sektörleri oluşturur.                                                                                                                      | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 7.  | AR-GE çalışmaları ve bilgilerin depolanması faaliyeti beşincil ekonomik sektörler arasında kabul edilir.                                                                                         | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 8.  | 1980 yılından sonra sanayileşme politikasıyla ekonomide başlayan iyileşme Türkiye'nin dış ticaretinin gelişiminde de etkili olmuştur.                                                            | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 9.  | Ekonomide dışa bağımlılığı az olan ülkeler genel olarak ham madde alır, işlenmiş maddeler satar.                                                                                                 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 10. | Birincil ekonomik sektörlerden elde edilen ürünlerin ekonomik açıdan katma değerinin düşük ürünler olmasından dolayı birincil ekonomik sektörlerle ülkelerin yatırımının daha az olması gerekir. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

**C. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun olan kavramları yerleştiriniz.**

ekonomik faaliyet

ulaşım

ham madde

gelişmişlik

istihdam

Sanayi Devrimi

inşaat

enerji üretimi

ticaret

finansal

1. Üretilen bir ürünün alınıp satılması, pazarlanması sürecini kapsayan sektör ..... faaliyetleridir.
2. Ülke içerisindeki sektörlerde iş alanı açma ve insanlara iş olanakları sağlama ..... olarak adlandırılır.
3. Tarım, sanayi, hizmet sektörü gibi gelir elde etmeye yönelik yapılan faaliyetlere ..... denir.
4. Borsa, bankacılık, sigortacılık ve paranın dolaşımı gibi alanlardaki iş ve işlemleri kapsayan süreçlere ..... faaliyet denir.
5. Ülkelerin ..... düzeyleriyle çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına dağılışı arasında güçlü bir ilişki vardır.
6. Ekonomide dışa bağımlılığı az olan ülkeler genel olarak ..... alır, işlenmiş maddeler satar.
7. Doğadan elde edilen ya da hazır olarak bulunan kaynakların günlük hayatta kullanılacak güce çevrilmesi sürecine ..... denir.
8. Batı Avrupa'da başlayan ..... ile sanayi ürünü üretimi artmış ve üretilen ürünlerin ticareti kolay hâle gelmiştir.
9. İnsanların ve ticarete konu olan ürünlerin bir yerden bir yere taşınması süreci ..... faaliyeti olarak adlandırılır.
10. Barınma, ulaşım, iletişim, sanayi, enerji, ticaret gibi faaliyetlerin altyapısı ..... faaliyeti ile gerçekleşir.

Ç. Aşağıda verilen meslekleri ekonomik sektörler ile eşleştirip ilgili alana yazınız.

Grafik tasarım uzmanı

Yazılım mühendisi

Öğretmen

Çiftçi

Fabrika işçisi

Reklam yayıncısı

Doktor

Çoban

Polis

Madenci

Tamirci

Genel müdür

İnşaat işçisi

Satın alma müdürü

Balıkçı

Marangoz

Yönetim kurulu üyesi

Yönetim kurulu başkanı

Bankacı

Bilişim ve ağ uzmanı

#### Birincil Ekonomik Sektör

.....

.....

.....

.....

#### İkincil Ekonomik Sektör

.....

.....

.....

.....

#### Üçüncül Ekonomik Sektör

.....

.....

.....

.....

#### Dördüncül Ekonomik Sektör

.....

.....

.....

.....

#### Beşincil Ekonomik Sektör

.....

.....

.....

.....

**D. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.**

1. Birincil ekonomik sektördeki faaliyetler, doğadan doğrudan elde edilen veya üretilen ürünlerle ilgili faaliyetlerdir.

**Aşağıdakilerden hangisinde çalışan kişinin birincil ekonomik faaliyetlerde bulunduğu söylenebilir?**

- A) Çimento fabrikasında işçi
- B) Salça fabrikasında mühendis
- C) Çeltik tarlasında üretici
- D) Metalürji tesisinde müdür
- E) Hukuk bürosunda avukat

2. Ekonomik faaliyetler insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanların yaptığı en eski ekonomik faaliyetler avcılık ve toplayıcılık faaliyetidir. İnsanlar doğada hazır bulunan ürünleri toplamış ve hayvanları avlamıştır. İnsan nüfusu ve ihtiyaçları arttıkça ekonomik faaliyetler de çeşitlenmiştir. İnsanlar, tarım ve hayvancılığı öğrenmiş ve madenleri işlemeye başlamıştır. Daha sonraki dönemlerde ise insanlar fabrikalar kurarak seri üretime geçmiştir.

**Aşağıdaki faaliyetlerden hangisi günümüzde en çok insanın istihdam edildiği ekonomik faaliyettir?**

- A) Balıkçılık
- B) Madencilik
- C) Çiftçilik
- D) Sanayi
- E) Avcılık

3. I. Bankacı  
II. Fındık üreticisi  
III. Sigortacı  
IV. Tavuk yetiştiricisi  
V. İplik üreticisi

**Yukarıda verilen ekonomik faaliyet türleri birbirleri ile eşleştirilirse hangi faaliyet dışarıda kalır?**

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. Bilgi ve enformasyon işleme faaliyetlerini kapsayan genelde bilgi ve bilgisayar tabanlı hizmetlere dördüncül ekonomik sektörlerdeki ekonomik faaliyetler denir.

**Aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisi dördüncül ekonomik sektör grubuna girmez?**

- A) Reklamcılık
- B) Metalürji
- C) Yazılım hizmetleri
- D) CBS (coğrafi bilgi sistemleri)
- E) AR-GE çalışmaları

5. Öğretmen derste öğrencilerine velilerinin hangi işte çalıştıklarını sormuş ve öğrenciler şu cevapları vermiştir.

Ayhan: Babam bir firmada şehirlerarası otobüs şoförüdür.

Çiğdem: Annem bir bankada çalışmaktadır.

Ayşe: Annem domates yetiştiriciliği yapmaktadır.

Ozan: Babam demir-çelik fabrikasında işçilik yapmaktadır.

**Yukarıdaki öğrencilerden hangilerinin velisi üçüncül ekonomik sektörde çalışmaktadır?**

- A) Ayhan ve Ayşe
- B) Ayşe ve Çiğdem
- C) Ayhan ve Çiğdem
- D) Ayşe ve Ozan
- E) Çiğdem ve Ozan

6. I. Moğolistan  
II. Pakistan  
III. Belçika  
IV. Kanada

**Yukarıdaki ülkelerden hangilerinde birincil ekonomik sektördeki faaliyetler daha yoğun bir şekilde yapılmaktadır?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) I ve IV

7.

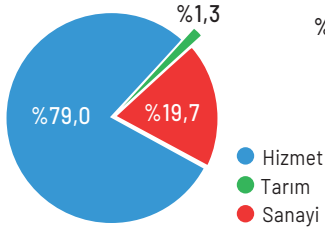


**Yukarıdaki dünya haritasında işaretli bölgelerden hangilerinde ikincil ekonomik sektördeki faaliyetler daha çok yapılmaktadır?**

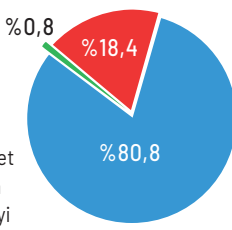
- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) V ve VI
- E) I ve VI

8. Aşağıdaki grafikte, çalışan nüfusun sektörlere dağılımı ile ekonomik faaliyet türlerinin millî gelire olan katkısının oransal dağılımı verilmiştir.

Çalışan nüfusun ekonomik sektörlere dağılımı



Ekonomik sektörlerin millî gelire katkısı



**Buna göre verilen grafik aşağıdaki ülkelerden hangisine ait olabilir?**

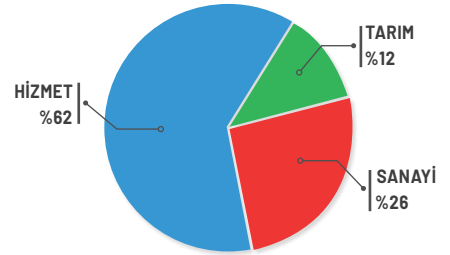
- A) Pakistan
- B) ABD
- C) Venezuela
- D) Malezya
- E) Mısır

9. Dördüncül ekonomik faaliyetlerde toplanan, işlenen ve depolanan bilgiyi kullanıp kararlar alan kamu ve özel sektördeki üst düzey yöneticilerin bulunduğu ekonomik faaliyetlere beşincil ekonomik faaliyetler denir.

**Aşağıdakilerden hangisi beşincil ekonomik faaliyetler arasında yer almaktadır?**

- A) Şirket yöneticileri
- B) Yazılımcılar
- C) Sigortacılar
- D) Bankacılar
- E) Reklamcılar

10. Aşağıdaki grafikte bir ülkenin çalışan nüfusunun ekonomik sektörlere dağılımı verilmiştir.



**Bu grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Hizmet sektörü gelişmiştir.
- B) Tarımda makine kullanımı yüksektir.
- C) Gelişmiş bir ülkedir.
- D) Ülkede sanayi gelişmiştir.
- E) Tarımsal verim düşüktür.

11. Aşağıdakilerden hangisi gelişmiş ülkelere ait özelliklerden biri değildir?

- A) Ekonomik açıdan dışa bağımlılığı düşüktür.
- B) Daha çok işlenmiş ürün alır ve ham madde satar.
- C) Kişi başına düşen millî gelir yüksektir.
- D) Birincil ekonomik faaliyetlerde çalışan iş gücü azdır.
- E) Beklenen yaşam süresi uzundur.

6. Aşağıdaki ülkelerin hangisinde çalışan nüfusun ekonomik sektörlere dağılımı diğerlerinden farklıdır?

- A) Almanya
- B) Bangladeş
- C) Angola
- D) Venezuela
- E) Pakistan

7. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de sanayi faaliyetlerinin artması ve yerli sanayinin gelişmesinin Türkiye ekonomisinde yaptığı olumlu etkiler arasında yer almaz?

- A) Türkiye’nin dışa bağımlılığı azalır.
- B) Türkiye’nin enerji ihtiyacı artar.
- C) Türkiye’de sanayi ürünlerindeki ihracat artar.
- D) Kişi başına düşen millî gelir artar.
- E) Türkiye’de istihdam alanları artar.

8. Balıkçılık yapan Yıldırım Bey.  
Turist rehberliği yapan Ayşe Hanım.  
Araştırma geliştirme şirketinde uzmanlık yapan Ömer Bey.  
İplik fabrikasında işçi olarak çalışan Zehra Hanım.

**Bu mesleklerle aşağıdaki ekonomik sektörler eşleştirildiğinde hangi seçenekteki sektör ile ilgili bilgi verilmemiştir?**

- A) Birinci ekonomik sektörler
- B) İkinci ekonomik sektörler
- C) Üçüncül ekonomik sektörler
- D) Dördüncül ekonomik sektörler
- E) Beşincil ekonomik sektörler

9. Türkiye’de hizmet sektöründe çalışanların sayısının en fazla olduğu iller hangisinde verilmiştir?

- A) Ankara-Konya-Diyarbakır
- B) İzmir-Ordu-Edirne
- C) İstanbul-Ankara-İzmir
- D) Trabzon-Şanlıurfa-Konya
- E) Malatya-Rize-Ordu

10.



**Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen hangi illerde birincil ekonomik faaliyetler daha yoğun bir şekilde yapılmaktadır?**

- A) İstanbul-Şanlıurfa
- B) İzmir-Şanlıurfa
- C) Ankara-Rize
- D) Rize-Şanlıurfa
- E) İstanbul-Rize

11. Günümüzde özellikle hizmet sektöründeki gelişmeler yeni iş alanlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda da dördüncül ve beşincil ekonomik sektörler ortaya çıkmıştır.

**Aşağıdakilerden hangisi dördüncül ekonomik sektörlerden biri değildir?**

- A) Yazılım ve donanım
- B) Grafik tasarım
- C) Ağ işletmeciliği
- D) Yönetim kurulu üyeliği
- E) Araştırma geliştirme

12.

- I. ABD
- II. Makedonya
- III. İngiltere
- IV. Nijerya

**Yukarıda verilen ülkelerden hangilerinin dış satımında (ihracat) işlenmiş sanayi ürünleri büyük bir paya sahiptir?**

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

# CEVAP ANAHTARI

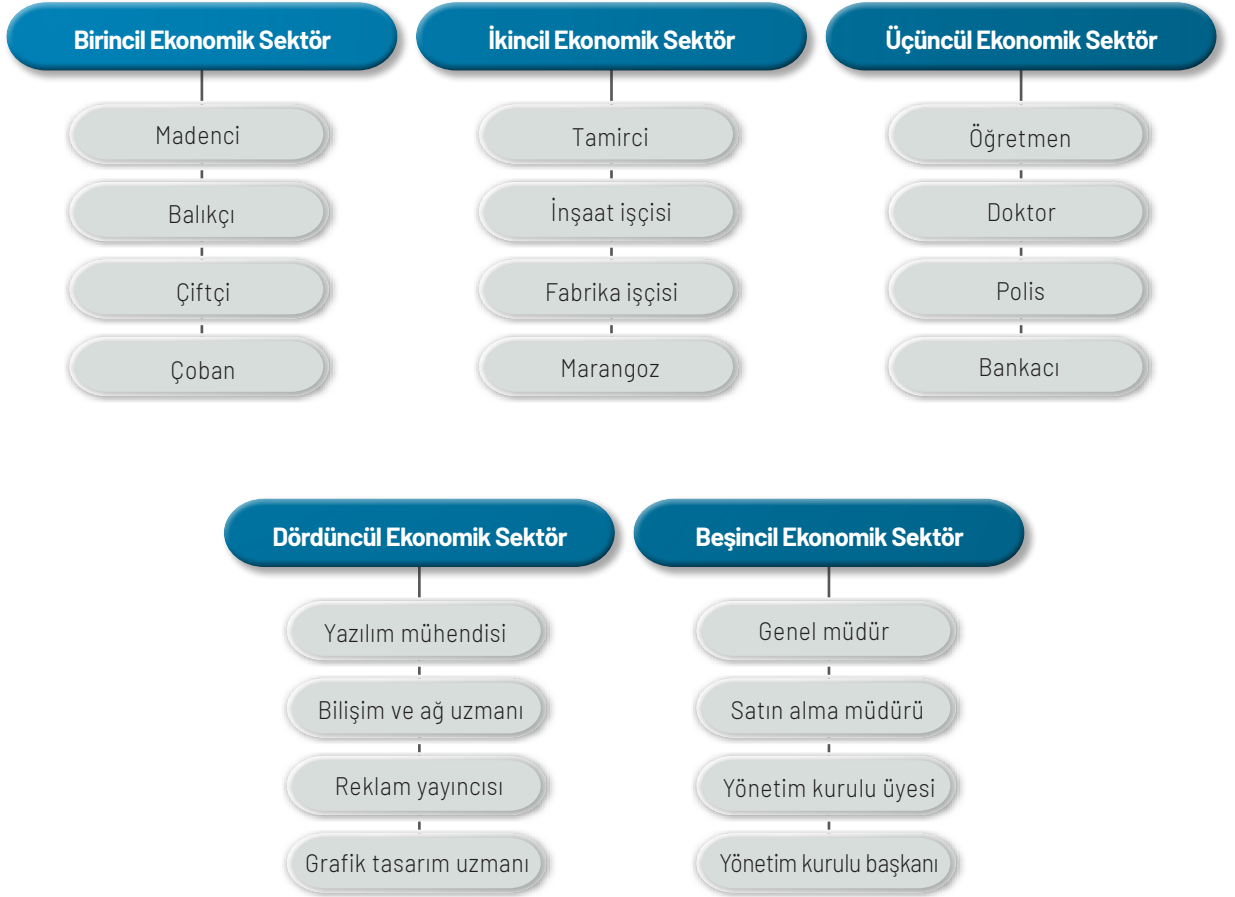
## B. Doğru-yanlış sorularının cevapları:

|          |           |          |           |          |          |           |          |          |            |
|----------|-----------|----------|-----------|----------|----------|-----------|----------|----------|------------|
| 1. Doğru | 2. Yanlış | 3. Doğru | 4. Yanlış | 5. Doğru | 6. Doğru | 7. Yanlış | 8. Doğru | 9. Doğru | 10. Yanlış |
|----------|-----------|----------|-----------|----------|----------|-----------|----------|----------|------------|

## C. Boşluk doldurma sorularının cevapları:

|              |                   |                      |             |                |
|--------------|-------------------|----------------------|-------------|----------------|
| 1. ticaret   | 2. istihdam       | 3. ekonomik faaliyet | 4. finansal | 5. gelişmişlik |
| 6. ham madde | 7. enerji üretimi | 8. Sanayi Devrimi    | 9. ulaşım   | 10. inşaat     |

## Ç. Yapılandırılmış grid cevapları:



## D. Çoktan seçmeli soruların cevapları:

|       |       |       |       |       |       |       |       |      |       |
|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|------|-------|
| 1. C  | 2. D  | 3. E  | 4. B  | 5. C  | 6. A  | 7. A  | 8. B  | 9. A | 10. E |
| 11. B | 12. A | 13. B | 14. E | 15. C | 16. D | 17. D | 18. B |      |       |